SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP SVETA (EU) 2017/2350

z dne 9. avgusta 2016

glede naložitve globe Portugalski, ker ni sprejela učinkovitih ukrepov za odpravo čezmernega primanjkljaja

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1173/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o učinkovitem izvrševanju proračunskega nadzora v euroobmočju ([1]) in zlasti člena 6 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je s sklepom, sprejetim 12. julija 2016 v skladu s členom 126(8) Pogodbe, ugotovil, da Portugalska ni sprejela učinkovitih ukrepov za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja v odgovor na priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013 v skladu s členom 126(7) Pogodbe.

(2) Komisija bi morala po sklepu Sveta z dne 12. julija 2016, v katerem je bilo ugotovljeno, da Portugalska ni sprejela učinkovitih ukrepov za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja, Svetu priporočiti naložitev globe.

(3) Globa, naložena Portugalski, bi morala načeloma znašati 0,2 % njenega BDP v predhodnem letu, vendar se lahko njen znesek zaradi izjemnih ekonomskih okoliščin ali na podlagi utemeljene prošnje zadevne države članice zmanjša ali prekliče.

(4) BDP Portugalske je v letu 2015 znašal 179,37 milijarde EUR, 0,2 % tega BDP pa znaša 358 738 200 EUR.

(5) V skladu s točko 3 člena 2 Uredbe (EU št. 1173/2011 „izjemne ekonomske okoliščine“ pomenijo okoliščine, v katerih presežek javnofinančnega primanjkljaja nad referenčno vrednostjo velja za izjemnega v skladu z drugo alineo točke (a) člena 126(2) Pogodbe in kot je določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 1467/97 ([2]). V skladu s slednjo uredbo je presežek izjemen, kadar je posledica (i) izrednega dogodka, na katerega zadevna država članica ne more vplivati in ki pomembno vpliva na finančni položaj sektorja države ali pa (ii) je posledica resnega upada gospodarske aktivnosti, kar pomeni negativno letno stopnjo rasti BDP ali akumuliran upad proizvodnje med daljšim obdobjem zelo nizke letne rasti BDP glede na potencialno rast.

(6) Na podlagi ocene uporabe navedenih pogojev za Portugalsko je ugotovljeno naslednje:

— Čeprav se je letna rast BDP Portugalske v letih 2011 in 2012 zmanjševala hitreje, kot je bilo pričakovano, njeno gospodarstvo od pomladi 2013 kaže znake zmernega okrevanja. Tudi brezposelnost se je znatno povečevala do leta 2013, vendar se je začela leta 2014 ponovno zmanjševati, ko je začelo portugalsko gospodarstvo sčasoma okrevati. BDP je od leta 2014 večinoma rasel po stopnjah, višjih od rasti potencialnega proizvoda, kar naj bi se po pričakovanjih nadaljevalo v letu 2016. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2016 naj bi BDP še naprej rasel, in sicer za 1,5 % v letu 2016 ter nato za 1,7 % v letu 2017. Zato v obdobju, ki ga zajema priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013 (tj. 2013–2015), ni bilo resnega upada gospodarske aktivnosti.

— Poleg tega v obdobju 2013–2015 ni bilo nobenih izrednih dogodkov, na katere vlada ne more vplivati in ki pomembno vplivajo na javne finance.

(7) Zato ne obstajajo izjemne ekonomske okoliščine, ki bi upravičile znižanje zneska globe.

([1]) UL L 306, 23.11.2011, str. 1.
([2]) Uredba Sveta (ES) št. 1467/97 z dne 7. julija 1997 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem (UL L 209, 2.8.1997, str. 6).

(8) Portugalska je 18. julija 2016 Komisiji predložila utemeljeno prošnjo, naj Svetu priporoči določitev višine globe v znesku nič. V podporo svojemu zahtevku je navedla naslednje razloge:

Portugalska izpostavlja znatno konsolidacijo javnih financ in strukturne reforme, izvedene v okviru nedavnega programa za makroekonomsko prilagoditev. Prav tako potrjuje trdno zavezo, da bo ustrezno zmanjšala čezmerni primanjkljaj v letu 2016, vključno z zavezo, da bo po potrebi sprejela ukrepe za odpravo proračunskih odklonov in v letu 2017 izvedla fiskalno prilagoditev v skladu s priporočilom glede javnih financ za Portugalsko, ki ga je Svet sprejel 12. julija 2016. Portugalska meni, da bi naložitev sankcij ogrozila doseganje proračunskih ciljev za ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja v letošnjem letu. Prav tako opozarja na zaveze glede ekonomske politike, zlasti v zvezi s stabilizacijo finančnega sistema in ukrepi, predstavljenimi v nacionalnem programu reform za leto 2016. In končno, Portugalska meni, da bi bile kakršne koli sankcije neprimerne glede na trenutne razmere v Evropi in svetu, zlasti zaradi velike negotovosti po izidu referenduma o članstvu v Uniji, izvedenega v Združenem kraljestvu.

(9) Ocena zgoraj navedenih argumentov je privedla do spodaj navedenih ugotovitev.

(10) Čeprav Portugalska ni sprejela učinkovitih ukrepov za odpravo čezmernega primanjkljaja v skladu s priporočilom Sveta z dne 21. junija 2013, je bila skupna fiskalna prilagoditev v obdobju od 2010 do 2014 zares precejšnja. Zmanjšanje nominalnega primanjkljaja (brez enkratnih učinkov) za več kot 5 % BDP je izhajalo iz izboljšanja strukturnega salda za več kot 6 %. Kljub temu pa se je ta zagon po zaključku programa za makroekonomsko prilagoditev umiril, kot je poudarjeno v sklepu Sveta z dne 12. julija 2016. Fiskalno prilagoditev je spremljal celovit sklop strukturnih reform v okviru programa za prilagoditev, ki je bil uspešno zaključen junija 2014, s čimer so bili postavljeni temelji za solidno gospodarsko okrevanje. Še vedno so prisotni pomembni izzivi, saj vztrajno visoke ravni zasebnega in javnega dolga obremenjujejo gospodarstvo, vztrajno visoka brezposelnost pa ovira prilagajanje gospodarstva.

(11) Zaveza portugalskih oblasti, da bodo v letu 2016 ustrezno zmanjšale čezmerni primanjkljaj in spoštovale priporočilo glede javnih financ za državo v letu 2017, je pomemben dokaz, da namerava portugalska vlada izpolnjevati določbe Pakta za stabilnost in rast. Vlada za leto 2016 ponovno potrjuje svojo zavezo, ki jo je dala v okviru Euroskupine 11. februarja 2016, da bo po potrebi izvedla fiskalne ukrepe za odpravo vseh morebitnih odklonov pri izvrševanju proračuna. Prav tako se vlada zavezuje, da bo še naprej ohranila zamrznitev nekaterih proračunskih sredstev v višini 0,2 % BDP, kot je poudarila v programu za stabilnost. Priloga k utemeljeni prošnji z dne 18. julija 2016 vsebuje dodatne informacije o tem, kako se lahko porabijo ta sredstva, s čimer se je povečala verodostojnost zaveze, da se ne bodo potrošila, dokler je potrebna zamrznitev. Prvič, v prilogi je navedeno, da so bila sredstva namenjena za javne institucije, ki že prejemajo več sredstev glede na leto 2015, zato morda na koncu ne bodo zahtevale dodatnih sredstev. Drugič, vsaka javna služba mora predložiti odobritve za porabo sredstev, ki zahtevajo izrecno potrditev s strani ministra za finance, če želi dobiti ta sredstva. In končno, ta sredstva so zagotovljena poleg že predvidenih proračunskih sredstev in rezerv, ki jih je prav tako treba potrditi.

(12) Kar zadeva trajno ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja in zlasti proračun za leto 2017, se utemeljena prošnja z dne 18. julija 2016 nanaša predvsem na prihodnji osnutek proračunskega načrta, ki naj bi bil predložen oktobra 2016, in vključuje zavezo glede spoštovanja priporočila glede javnih financ za državo, ki zahteva strukturno prilagoditev v višini vsaj 0,6 % BDP. To je izboljšanje v primerjavi s strukturno prilagoditvijo v višini samo 0,35 %, ki je bila določena v programu za stabilnost za leto 2017, čeprav morajo biti konkretni ukrepi za prilagajanje še opredeljeni.

(13) Kar zadeva domnevne škodljive učinke sankcij na ustrezno zmanjšanje čezmernega primanjkljaja v letu 2016, je globa s členom 6(1) Uredbe (EU) št. 1173/2011 omejena na 0,2 % BDP, kar je znesek, ki je dovolj nizek, da je združljiv z ustreznim zmanjšanjem čezmernega primanjkljaja. Poleg tega kakršna koli morebitna globa ne bi vplivala na razlike pri strukturnem saldu.

(14) Pozdravlja se zaveza, da se bo nadaljevalo s strukturnimi reformami na glavnih področjih ekonomske politike in ukrepi za stabilizacijo bančnega sistema, saj so dejansko tudi ti del priporočil, naslovljenih na Portugalsko. V zvezi z drugimi strukturnimi reformami, načrtovanimi za leto 2016 in pozneje, kot so reforme za izboljšanje poslovnega okolja ali reševanje problema nezadostne kapitaliziranosti podjetij, navedeni ukrepi ne odstopajo preveč od tistega, kar je bilo predstavljeno v nacionalnem programu reform za leto 2016. Čeprav so te reforme načeloma ustrezne, obstajajo tveganja glede njihovega izvajanja. In končno, v prilogi k utemeljeni prošnji z dne 18. julija 2016 je izrecno omenjena potreba po opredelitvi programa za zmanjšanje obsega slabih posojil.

(15) Kar zadeva ustreznost sklepa glede na trenutne razmere v Evropi in svetu, se Svet povsem zaveda povečane negotovosti v trenutnem okolju, zlasti glede na izid referenduma o članstvu v Uniji, izvedenega v Združenem kraljestvu.

(16) Glede na utemeljeno prošnjo Portugalske z dne 18. julija 2016 in ob upoštevanju zgoraj navedenih točk, zlasti izvedene fiskalne prilagoditve med programom za makroekonomsko prilagoditev, ki jo je spremljal celovit sklop strukturnih reform, ter zavez, da (i) se bodo po potrebi sprejeli fiskalni ukrepi za odpravo vseh morebitnih odklonov pri izvrševanju proračuna v letu 2016, (ii) bo v letu 2017 izvedena dodatna strukturna prilagoditev v višini 0,25 % BDP glede na prilagoditev v višini 0,35 % BDP, določeno v programu za stabilnost iz aprila 2016, in (iii) da se bodo izvedle strukturne reforme na ključnih področjih glede na obstoječe izzive, vključno z ukrepi za stabilizacijo bančnega sistema, je zaradi razlogov, ki jih je predložila Portugalska, utemeljen preklic globe v višini 0,2 % BDP –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Globa v višini 0,2 % BDP, ki bi jo bilo treba naložiti Portugalski, ker ni sprejela učinkovitih ukrepov v odgovor na priporočilo Sveta z dne 21. junija 2013, se prekliče.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko republiko.

V Bruslju, 9. avgusta 2016

Za Svet
Predsednik
M. LAJČÁK